

FRANSK RENESSANSE. Grevinnen av Revilla de Camargos hus er inspirert av fransk renessanse og ble bygget for hennes bror, som var sukkerbaron. Interiør av Paris-baserte Jensen. I dag huser det Museo de Artes Decorativas.

HAVANNAS HEMMELIGHET

Havannas arkitektoniske perler har vært forbeholdt de få. En ny bok viser kubansk overdådighet for første gang.

FOTO ADRIÁN FERNÁNDEZ MILANÉS
TEKST ANN MARIE GARDNER

«GREAT HOUSES OF HAVANA»

SKREVET AV den kubansk-amerikanske arkitekten Hermes Mallea.

PORTRETTERER kubanske hjem bygget mellom 1860 og 1960.

I 400 ÅR var Havanna handelssenter. Den ekspansive sukkerindustrien, frigjørelsen fra Spania og investeringer fra USA gjorde byen rik.

FREM TIL 1950 hentet velstående kubanere interiørinspirasjon i Europa og USA, blant annet fra Tiffany Studios, René Lalique og Maison Jensen.

BOKEN viser også private bilder av eierne; bryllup og fester som ble holdt i husene.

NYLIG utgitt på forlaget The Monacelli Press.

NETT greathousesof-havana.com

– **JEG ER OVERRASKET** over hvor mye som fortsatt er på plass, sier den New York-baserte arkitekten Hermes Mallea.

– Kubanere har alltid vært interessert i nasjonal identitet. På 1930-tallet bygget de Havanna som en vakker hovedstad. Alle avenyene var beplantet. Du finner ikke tilsvarende noe annet sted i Karibia.

Sammen med partneren, Carey Maloney, er Hermes Mallea på Cuba for å ta de siste bildene til fotoboken «Great Houses of Havana: A Century of Cuban Style». I over tre år har de besøkt mer enn 50 av byens bygninger. Prosjektet er et resultat av Malleas interesse for sin familiehistorie og boken er den første som viser innsiden av Havannas arkitektoniske perler.

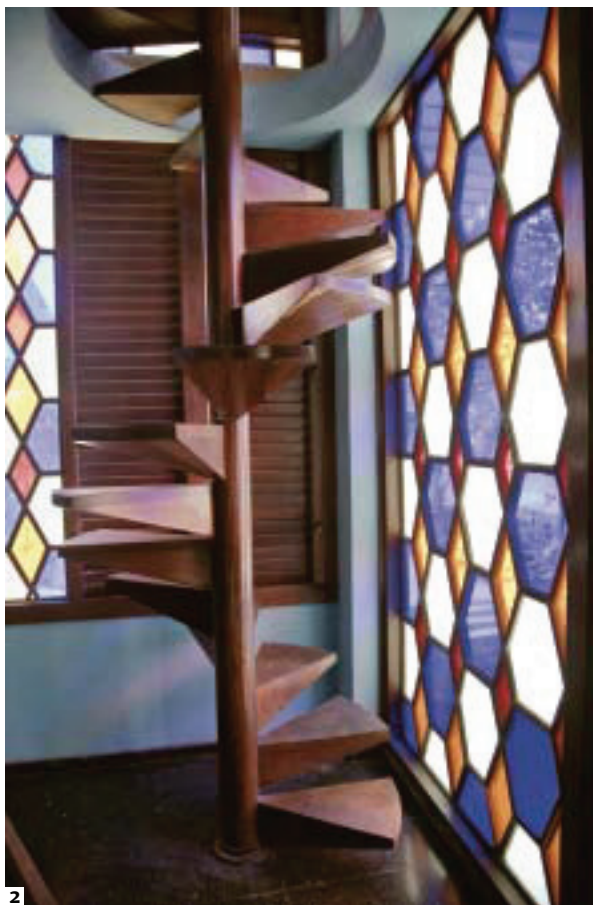
HJEM TIL GIBRARA. – De siste 20 årene har jeg samlet på gamle bilder av familien. Det gjorde meg nysgjerrig på hvordan livet var i de gamle husene, sier Mallea.

Oldefaren hans, Joaquín López de Quintana y Gurri, studerte fotografi i Spania før han returnerte til hjembyen Gibara på Cuba og åpnet et studio i 1890. I dag blir han regnet for å være en av landets første store fotografer – etter å ha dokumentert 1898-revolusjonen og livet i den lille landsbyen på nordøstkysten av øya.

TIDSTRENDY. Det er en av de siste dagene med fotografering til boken, og i Marquesa d'Avilas-bygningen utenfor gamlebyen i Havanna jobber alle på spreng. Huset ble tegnet av Thomas Hastings, som tegnet New York Public Library, og er det største i nabolaget, med to svarte mastiffstatuer som vokter inngangen.

I den marmorbelagte foajeen i huset som i dag huser Det kubanske institutt for vennskap mellom folkene (ICAP), kan man se gjennom hele bygget, til banyan-treet som gir skygge til bakgården. På det runde bordet midt i rommet står en statue av Jose Martí – frihetsskjempen fra 1890-tallet, som fortsatt er en viktig historisk person på øya. »

»

❶ **SUKKERBYGG.** – Enda et eksempel på en bygning finansiert av sukkerproduksjonen, sier Hermes Mallea.

❷ **TROPISK.** – Guataokirken er et godt eksempel på det jeg kaller 1950-tallets «tropical-modern style». Cubanske elementer, som farget glass, blandet med en tidstypisk, moderne trapp.

❸ **I GOD STAND.** – Barnebarna hennes, som fortsatt bor her, har bevart alt. Å finne noe i så god stand var utrolig spennende, sier Hermes Mallea om huset til skulptøren Rita Longa.

4

5

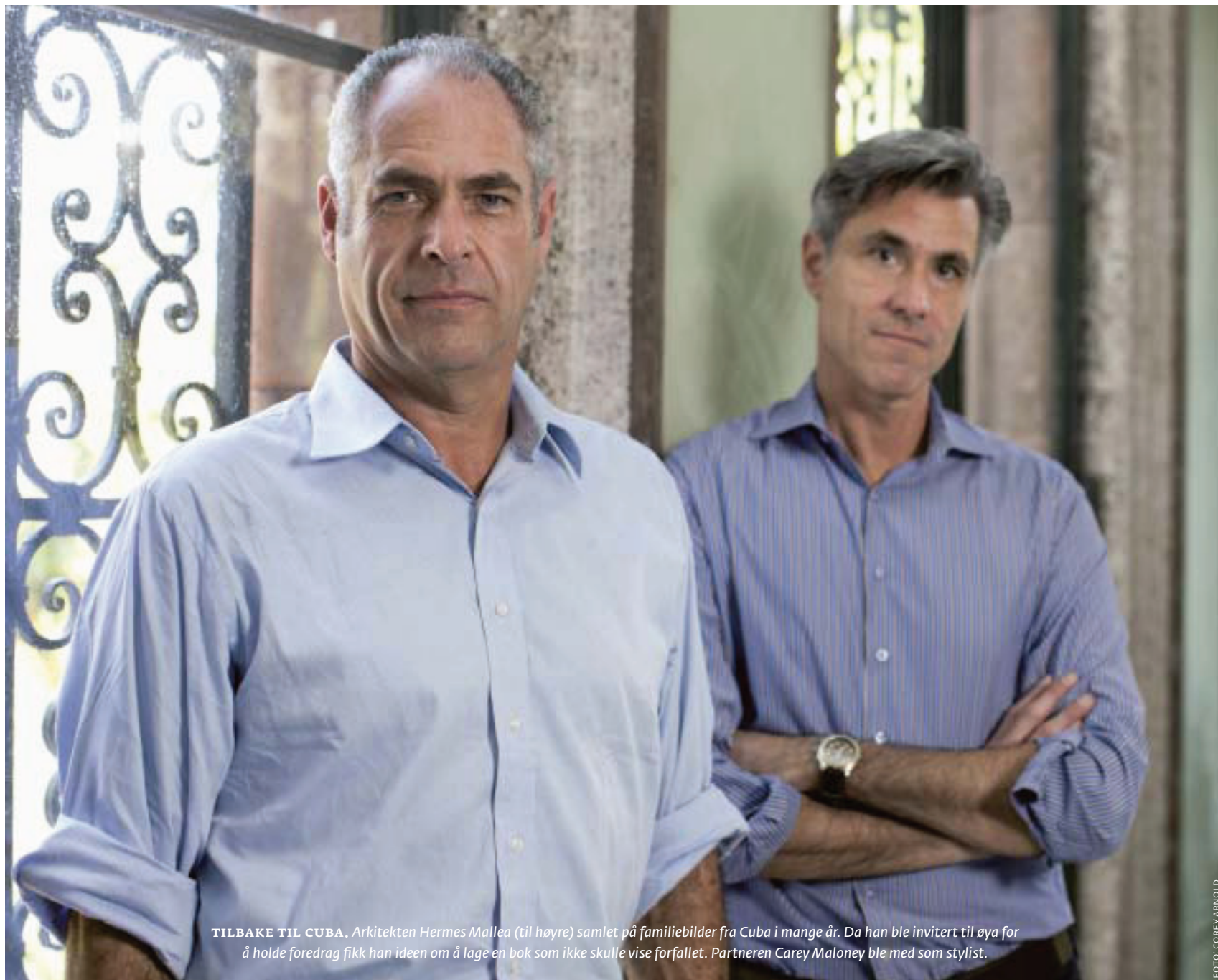
6

»

❶ **EN SVENSK I HAVANNA.** – Den svenske ambassadørens stue viser at svenske møbler og Josef Franks stoffer fra midten av forrige århundre fungerer i Havanna, sier Hermes Mallea.

❷ **OVERRASKENDE.** Hjemmet til skulptøren Rita Longa. – Hun bodde i en liten tomannsbolig med to barn, designet og bygget møblene selv, og laget noen fantastiske veggmalier, sier Hermes Mallea.

❸ **ART DECO.** Huset til sukkerplantasjeeieren Juan de Pedro Baró fra 1920-tallet ble dekorert av det Paris-baserte designfirmaet Dominique. Marmorbordet har speilbordplate.

TILBAKE TIL CUBA. Arkitekten Hermes Mallea (til høyre) samlet på familiebilder fra Cuba i mange år. Da han ble invitert til øya for å holde foredrag fikk han ideen om å lage en bok som ikke skulle vise forfallet. Partneren Carey Maloney ble med som stylist.

FOTO: COREY ARNOLD

» – Vi håpet at forsiden kunne bli tatt her, sier Mallea og rister på hodet.

– Men det ser ikke så lovende ut.

ALT KAN RESTAURERES. Havanna ble en gang kalt «Karibias Paris». I over 400 år var byen et spansk handelssenter, og sukkerindustrien, frigjørelsen fra Spania og investeringer fra USA gjorde den rik – også på arkitektur.

Mellom 1860 og 1960 ble en rekke overdådige hus bygget, fra spanske kolonialhus til modernistiske villaer.

Velstående, jettsettende kubanerne – sukkerbaroner, avismagnater og kunstsamlere – plukket opp trendene fra Europa og USA, og innredet sine hjem

med hjelp av Tiffany Studios, René Lalique og Maison Jensen.

I taxien på vei til neste hus, forteller Carey Maloney om paret som fikk bygget det på begynnelsen av 1900-tallet. De var venner av den verdenskjente franske glassdesigneren René Lalique som kom helt fra Frankrike for å gjøre glassarbeidet i huset som bryllupsgave – før bruden døde få år senere.

Kubanerne er stolte av kulturen sin, og landet har hatt smarte og dyktige mennesker som laget vakre bygninger

HERMES MALLEA arkitekt

De originale Lalique-vinduene og glassarbeidene er fortsatt på plass, med utsøkte detaljer i vinduer, på vegger og i taket. Mens mange av lampene i spise-stuen enten har fått sprekker eller er knust.

– Jeg prøver ikke å være for optimistisk, men alt er her fortsatt, det er ikke revet. Med litt innsats kan det restaureres, sier Mallea.

I gamlebyen i Havanna jobbes det med å bevare viktige historiske bygninger. Hermes Mallea er optimistisk på vegne av byen.

– Kubanerne er stolte av kulturen sin, og landet har hatt smarte og dyktige mennesker som laget vakre bygninger, sier han.

– De kan være stolte av hva kubanske håndverkere og designere fikk til. **D2**